

Δράση για την άγρια ζωή

Σωματείο για τη Μελέτη, Περίθαλψη και Επανένταξη της Άγριας Ζωής
και τη Διατήρηση της Βιοποικιλότητας
Α. Νάλτσα 1, Θεσσαλονίκη Τ.Κ. 54655
Τηλ. 6979914852
www.drasi-agriazoi.gr mail@drasi-agriazoi.gr

Θεσσαλονίκη, 1 Νοεμβρίου 2017

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΡΠΑΚΤΙΚΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Κατά τη διαδικασία παραλαβής ενός τραυματισμένου/ασθενούς αρπακτικού πτηνού θα πρέπει να ακολουθηθούν τα εξής βήματα:

ΒΗΜΑ 1. Λήψη ιστορικού

Από την πρώτη κιόλας τηλεφωνική ή άλλης μορφής επικοινωνία (π.χ. μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης) θα πρέπει να λαμβάνεται πλήρες ιστορικό του τραυματισμένου ή άρρωστου άγριου αρπακτικού πτηνού.

Η λήψη όσο το δυνατό πληρέστερου ιστορικού είναι απαραίτητη:

- α) για τον προσδιορισμό της αιτίας εισαγωγής του άγριου προς περίθαλψη πτηνού και κατά συνέπεια τον εντοπισμό των κινδύνων που ελλοχεύουν για τα αρπακτικά πτηνά της χώρας μας,
- β) για την εφαρμογή της κατάλληλης θεραπευτικής αγωγής που κατά περίπτωση θα ακολουθηθεί.

Οι πληροφορίες που συλλέγονται από το ιστορικό είναι οι εξής:

- Ονοματεπώνυμο και τηλέφωνο αποστολέα (φορέα ή πολίτη που προσκόμισε ή έστειλε το πτηνό)
- Ημερομηνία εύρεσης
- Περιοχή εύρεση του πτηνού
- Τοποθεσία εύρεσης (πόλη, επαρχιακή περιοχή, χωράφι, δρόμος κτλ.)
- Οποιαδήποτε πληροφορία που σχετίζεται με την πιθανή αιτία εισαγωγής (πχ. πρόσκρουση σε τζάμι ή όχημα, ατύχημα σε ηλεκτροφόρα καλώδια κτλ.)

ΒΗΜΑ 2. Κλινική εξέταση

Κάθε αρπακτικό πτηνό που προσκομίζεται στον σταθμό Α' βοηθειών του Σωματείου θα υπόκειται σε ενδελεχή κλινική εξέταση από έναν από τους κτηνιάτρους του σωματείου, ώστε σε συνδυασμό με τα στοιχεία του ιστορικού του να προσδιοριστεί η αιτία για την οποία έγινε εισαγωγή του ζώου προς περίθαλψη.

Η κλινική εξέταση περιλαμβάνει:

- παρατήρηση του πτηνού σε στάση (δυνατότητα όρθιας στάσης, θέση των άκρων κτλ.)
- έλεγχος πτερώματος
- ακρόαση και θερμομέτρηση
- ψηλάφηση των άνω και κάτω άκρων και ολόκληρου του κορμού
- έλεγχο της κεφαλής συμπεριλαμβανομένων των οφθαλμών, αυτιών και της στοματικής κοιλότητας, οφθαλμολογική εξέταση εφόσον απαιτείται
- νευρολογική εξέταση κατά περίπτωση
- έλεγχος της θρεπτικής κατάστασης στην οποία βρίσκεται το ζώο, της τυχόν ύπαρξης τροφής στον πρόλοβο και της ποιότητας των κοπράνων του.

ΒΗΜΑ 3. Παροχή Α' βοηθειών

Σε κάθε περίπτωση πρώτο μέλημα είναι η σταθεροποίηση της κατάστασης του πτηνού, προτού προχωρήσουμε σε περαιτέρω εξετάσεις.

Η κλινική εξέταση δίνει τη δυνατότητα στον κτηνίατρο να κρίνει για τη σοβαρότητα της κατάστασής του. Στην περίπτωση που το ζώο βρίσκεται σε κρίσιμη για την επιβίωσή του κατάσταση, εφαρμόζεται προσωρινή επίδεση πιθανών τραυμάτων και καταγμάτων και ακολουθείτε υποστηρικτική αγωγή με παρεντερική ενυδάτωση και ανάλογη φαρμακευτική χορήγηση, αφού προηγουμένως το πτηνό ζυγιστεί.

ΒΗΜΑ 4. Ακτινολογικός έλεγχος

Εφαρμόζεται σε αρπακτικά πτηνά στα οποία:

- 1) Κατά την κλινική εξέταση διαπιστώθηκε κάταγμα σε ένα ή περισσότερα άκρα, ή σε οστά του κορμού. Σκοπός του ακτινολογικού ελέγχου είναι ο προσδιορισμός της φύσης του κατάγματος για τον καθορισμό της θεραπευτικής μεθόδου που θα ακολουθηθεί (χειρουργική ή συντηρητική).
- 2) Η κλινική εξέταση έθεσε την υποψία παρουσίας κατάγματος σε κάποιο οστό, ώστε να επαληθευθεί ή όχι η υποψία αυτή.
- 3) Η κλινική εξέταση έθεσε την υποψία τραυματισμού από πυροβόλο όπλο, ώστε να διαπιστωθεί ή να αποκλειστεί η παρουσία βλημάτων στον κορμό, στα άκρα ή στο κρανίο του ζώου. Σκοπός είναι ο προσδιορισμός της θεραπευτικής προσέγγισης κατά περίπτωση.
- 4) Η κλινική εξέταση έθεσε την υποψία βλαβών σε εσωτερικά όργανα (πχ. εσωτερική αιμορραγία σε πνεύμονες, παρουσία υγρού στη σπλαχνική κοιλότητα) ή παρουσίας ξένων σωμάτων στον πεπτικό σωλήνα, ώστε να προσδιοριστεί η θεραπευτική προσέγγιση.

Σημειώνεται ότι οι παραπάνω περιπτώσεις ενδέχεται να συνυπάρχουν στο ίδιο πτηνό.

ΒΗΜΑ 5. Εργαστηριακές εξετάσεις

Τόσο κατά την εισαγωγή προς περίθαλψη των πτηνών όσο και κατά τη διάρκεια της νοσηλείας τους, ενδέχεται να απαιτηθεί να πραγματοποιηθούν διάφορες εργαστηριακές εξετάσεις, ανάλογα με τις ανάγκες του περιστατικού. Σε αυτές περιλαμβάνονται:

- Αιματολογικός έλεγχος (προσδιορισμός αιματοκρίτη, λευκοκυτταρικού τύπου κτλ.)
- Κυτταρολογική εξέταση υλικού από αποστήματα, μάζες, αλλοιώσεις κτλ.
- Παρασιτολογική εξέταση κοπράνων ή άλλων υλικών
- Παρασιτολογική εξέταση δέρματος ή πτερών

ΒΗΜΑ 6. Διάγνωση και θεραπευτική προσέγγιση

Οι παραπάνω εξετάσεις σκοπό έχουν να θέσουν τη διάγνωση κάθε περιστατικού και να προσδιορίσουν την θεραπευτική προσέγγιση.

Αξίζει να σημειωθεί ότι όσον αφορά τα άγρια πτηνά είναι λιγότερες οι περιπτώσεις κατά τις οποίες το ιστορικό βοηθάει στο να τεθεί η διάγνωση και πολύ περισσότερες οι περιπτώσεις που ο κτηνίατρος καλείται να θέσει διάγνωση μόνο από τα δικά του ευρήματα. Ακόμα κι όταν υπάρχουν πληροφορίες από το ιστορικό ενδέχεται να υποθάλπουν άλλα παθολογικά αίτια που οδηγούν το πτηνό προς περιθάληση.

Η θεραπευτική προσέγγιση περιλαμβάνει την χορήγηση της κατάλληλης θεραπευτικής αγωγής και τη διενέργεια συντηρητικών ή χειρουργικών επεμβάσεων. Για τη διενέργεια κάθε είδους επέμβασης απαιτείται η αναισθητοποίηση του ζώου για τη διασφάλιση της ευζωίας του.

- Αναισθητοποίηση με τη χρήση εισπνευστικής αναισθησίας
Αποτελεί την πλέον ενδεδειγμένη μέθοδο αναισθητοποίησης για τα πτηνά καθώς εφαρμόζεται εύκολα και γρήγορα, περιορίζοντας το στρες του πτηνού, ενώ παράλληλα παρέχει το επιθυμητό βάθος αναισθησίας και τη δυνατότητα ορθού ελέγχου αυτού, καλή ακινητοποίηση του πτηνού και γρήγορη ανάνηψη, με τις λιγότερες παρενέργειες σε σχέση με τις άλλες μεθόδους αναισθητοποίησης.
- Συντηρητικές επεμβάσεις
Οι συντηρητικές επεμβάσεις σύντομης διάρκειας δεν απαιτούν την αναισθητοποίηση του πτηνού. Σε αυτές περιλαμβάνονται η περιποίηση επιπόλαιων τραυμάτων και η επίδεση αυτών καθώς και η προσωρινή επίδεση καταγμάτων ώστε να δοθεί προτεραιότητα στη σταθεροποίηση της κατάστασης του πτηνού, όπως προαναφέρθηκε.
Οι πλέον χρονοβόρες συντηρητικές επεμβάσεις, όπως είναι η περιποίηση και επίδεση σοβαρών τραυμάτων και η ανάταξη και επίδεση καταγμάτων ή εξάρθρημάτων που μπορούν να αντιμετωπιστούν κατ' αυτό τον τρόπο, απαιτούν την αναισθητοποίηση του πτηνού για τη μείωση του πόνο και του στρες και για την καλύτερη ακινητοποίησή του.
- Χειρουργικές επεμβάσεις
Οι επεμβάσεις αυτού του τύπου απαιτούν την αναισθητοποίηση του πτηνού. Σε αυτές συμπεριλαμβάνονται οι ορθοπεδικές χειρουργικές επεμβάσεις για την ανάταξη και σταθεροποίηση καταγμάτων και οι επεμβάσεις μαλακών μορίων στη σπλαχνική κοιλότητα.

ΒΗΜΑ 7. Νοσηλεία των άγριων πτηνών

Η διαδικασία αυτή αφορά το χρονικό διάστημα κατά το οποίο το άγριο πτηνό παραμένει σε κατάλληλο χώρο νοσηλείας, ακολουθεί την απαιτούμενη θεραπευτική αγωγή, διατρέφεται κατάλληλα και ελέγχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα όλες οι απαραίτητες παράμετροι για την παρακολούθηση της πορείας την υγείας του. Συγκεκριμένα ελέγχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα πιθανά τραύματα ή κατάγματα και δίδεται η κατάλληλη περιποίηση, επίσης γίνονται εάν απαιτηθεί επανέλεγχοι τόσο ακτινολογικοί όσο και με τη χρήση άλλων διαγνωστικών μεθόδων (βλ. εργαστηριακές εξετάσεις). Επιπλέον παρακολουθείται η θρεπτική κατάσταση του ζώου κυρίως μετρώντας τακτικά το σωματικό του βάρος. Η περίοδος νοσηλείας ποικίλει σε διάρκεια και μπορεί να κυμαίνεται από λίγες ημέρες έως πολλούς μήνες. Όλες οι θεραπευτικές μέθοδοι που εφαρμόζονται και οι πληροφορίες που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του πτηνού καταγράφονται στην ατομική του καρτέλα, σε καθημερινή βάση.

ΒΗΜΑ 8. Επανένταξη των άγριων πτηνών